

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8142/2023
13.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца ПТП „Стојановић“ д.о.о. Владичин Хан, чији је пуномоћник Ненад Антић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде, Привредног суда у Лесковцу, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гжрр 158/22 од 01.03.2022. године, у седници одржаној 13.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гжрр 158/22 од 01.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сурдулици, Судске јединице у Владичином Хану Прр1 53/21 од 08.09.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року у поступку који се води пред Привредним судом у Лесковцу Ст 8/10, раније Ст 3/09, плати на име признате главнице износ од 539.131,00 динара са законском затезном каматом у смислу члана 277. почев од 25.02.2022. године до исплате и на име признате камате износ од 197.876,00 динара. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка плати 139.340,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке о трошковима до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гжрр 158/22 од 01.03.2022. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда и одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року у поступку који се води пред Привредним судом у Лесковцу Ст 8/10, раније Ст 3/09, плати на име признате главнице износ од 539.131,00 динара са законском затезном каматом од 25.02.2020. године до исплате и на име признате камате износ од 197.876,00 динара.

Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка плати 45.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погршне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, над ДИ „СЛОГА“ са седиштем у Владичином Хану покренут је стечајни поступак у предмету Трговинског суда у Лесковцу Ст 3/09, сада Привредног суда у Лесковцу Ст 8/10, који још увек није правноснажно окончан. Према извештајима стечајног управника од 13.08.2020. године и 18.06.2020. године тужилац је у стечајном поступку поднео пријаву потраживања против стечајног дужника, по основу неплаћених фактура, која је заведена под редним бројем 423. и тужиоцу је признато потраживање у четвртм исплатном реду. Након одлуке Уставног суда Уз 82/09 од 12.07.2012. године, којом је обрачун камате конформном методом проглашен неуставним, стечајни управник је извршио прерачун камате простом методом, па је тужиоцу признато потраживање у укупном износу од 737.007,34 динара, које по структури чине главни дуг 539.130,67 динара и камата 197.876,67 динара. Решењем Привредног суда у Лесковцу Р4 Ст 5059/19 од 30.09.2019. године утврђено је да је тужиоцу у стечајном поступку Привредног суда у Лесковцу Ст 8/10 повређено право на суђење у разумном року и наложено је поступајућем судији да предузме све неопходне мере и радње у циљу уновчења имовине стечајног дужника. Стечајни дужник, ДИ „СЛОГА“ у стечају са седиштем у Владичином Хану, од 1990. године пословало је као друштвено предузеће, од 2005. године, у процесу приватизације, постало је акционарско друштво, а 2007. године раскинут је уговор са купцем већинског капитала и од тада послује под називом Дрвна индустрија „Слога“ АД.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца, применом члана 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских и основних слобода и члана 58. Устава Републике Србије, са образложењем да је тужилац претрпео материјалну штету због повреде права на суђење у разумном року, јер своја доспела потраживања утврђена у стечајном поступку није наплатио због неделотворног поступања тужене, чиме је лишен користи коју је могао остварити наплатом фактура по којима је потраживање било доспело на дан отварања стечајног поступка, а што је непосредно утицало на пословање тужиоца. Првостепени суд је закључио да тужилац није допринео настанку штете, јер није било пропуста у његовом понашању, као и чињеницу да је стечајни дужник лице са већинским државним капиталом, да поступак стечаја траје дуго, као и да тужена сноси објективну одговорност за неостваривање права према дужницима који су били предузеће у друштвеној, односно државној својини, због неделотворног вођења судског поступка.

По оцени Врховног суда, правилно је одлучио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован тужбени захтев тужиоца, правилном применом материјалног права, члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 154, 155. и 172. Закона о облигационим односима. Стога се неосновано ревизијом тужиоца оспорава правилност другостепене пресуде и указује на погрешну примену материјалног права.

Чланом 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, бр. 40/2015), прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од годину дана од кад је стекла право на правично задовољење (став 1). Одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3).

Закључком усвојеним на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда СпП 6/2016 од 02.11.2018. године, Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. Према допуњеном Закључку усвојеном на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 27.09.2019. године (којим је допуњен наведени Закључак) у погледу извршних дужника физичких и правних лица који не спадају у наведену категорију, нужно је утврђивати узрочно-последичну везу између повреде права на суђење у разумном року и неисплаћеног потраживања, те утврђивати да је управо искључиви разлог немогућности наплате тих потраживања неадекватно поступање суда.

Имајући у виду све напред наведено, правилан је закључак другостепеног суда, да иако је тужиоцу решењем Привредног суда у Лесковцу Р4 Ст 5059/19 од 30.09.2019. године утврђена повреда права на суђење у разумном року, да је његов тужбени захтев неоснован, јер тужилац није доказао да је услед повреде права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Лесковцу Ст 8/10 претрпео имовинску штету и да је она последица неадекватног поступања органа тужене за окончање тог поступка. Ово, јер тужилац није доказао да је у време отварања стечајног поступка над стечајним дужником у моменту покретања поступка за наплату спорног потраживања на рачуну стечајног дужника било средстава из којих би се могло исплатити тужиочево потраживање, а да му иста нису исплаћена због неправилног и незаконитог рада органа тужене, што би био основ одговорности за накнаду имовинске штете у овом поступку. С обзиром на то да тужилац није доказао постојање узрочно последичне везе између штете коју трпи (у висини признатог, а неисплаћеног потраживања) и неадекватног поступања суда у стечајном поступку у циљу намирења његовог потраживања, за коју штету изазвану повредом права на суђење у разумном року би била објективно одговорна тужена, то је тужбени захтев тужиоца неоснован. У овом случају ненамирено потраживање тужиоца није потраживање запосленог из радног односа према стечајном дужнику, већ комерцијално потраживање по основу неплаћених фактура, за чију наплату тужена не може бити одговорна, имајући у виду утврђено чињенично стање.

Са напред наведених разлога, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић